

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak: Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

Szerkesztési iroda: muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

EGYETÉRTÉS

April elejétől kezdve a „Baloldal“ új nevet vesz fel és

EGYETÉRTÉS

czim alatt fog megjelenni. Hisszük, hogy a közönség részvéte és támogatása, mely lapunk iránt — első számának megjelenése óta — folytonosan növekedett, nem fog csökkeni ezután sem. Lapunk szelleme és iránya marad a régi. Küzdeni fog Magyarország állami önállóságáért és függetlenségéért — rendületlenül, mint eddig, de nagyobb erővel, mint eddig.

És hogy az olvasó kimerítő értesítést vegyen minden közérdekű tárgyról, növeljük lapunk terjedelmét idők és körülményekhez képest mellékletek által.

Budapesten, márt. 31. 1874.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak.

Csávolszky Lajos, felelős szerkesztő.

Déva, ápril 5.

A közjogi ellenzék programját olvasva és elváltársaimmal közölve, bizosan vélem mondhatni azt, hogy a hunyadmegyei ellenzék, főként a dévai polgárság — derék nép ez a dévai polgárság — a közjogi ellenzék programját magáévá teszi.

A párt elnevezése megfelel a párt állásának a mostani viszonyok közt. Én ugyan inkább szerettem volna egy oly elnevezést, a mi minden időben, s minden lehető viszonyok közt kifejezést adjon a párt állásának, és elveinek, s ez lett volna gondolatom szerint: „Függetlenségi párt.“ Megmondom, hogy miért: mert hazánkban már I. István alatt Gizela királyné és a német földről behozott papok vezetése alatt keletkezett egy párt, a mely Magyarországot a római sztr birodalom hűberes tartományává törekedett lealacsonyítani, ezen párt igen természetesen fölbresztette a valódi hazafiak féltékenységét, a kik az ország függetlenségét vértük hullásával is oltalmazták. Ezen két párt túsájának estek áldozatul: Péter, Aba és Salamon királyaink.

Magyarország testben lélekben erősödött ugyan, s el is érte volt a nagy Lajosok és Mátyások korabeli tekintélyes állást, mi minden esetre a függetlenek kitartásának köszönhető; de az idegen párt hol nyíltan, hol titkon ekkor is működött; s a Hunyady László halála is ennek számítható be.

A mohácsi vész után az idegen párt nem csak fel-emelte fejét, de pártot ütött az ország ellen; mi Magyarországnak két felé szakadását eredményezte.

A szathmári béke véget vetett ugyan a zavaroknak, s a Habsburgház uralkodását biztosította az egész Magyarország felett; de a császári kabinet beolvasztó politikája, még a rövidlátók előtt is kétségtelenné vált.

Hogy ezen korszakban I. Ferdinándon elkezdve — mikor még a király souverain jogait is védni kellett az ezzel egy személyben álló császár ellen — mit küzdöttek a függetlenek, nem szükség, hogy elmondjam; elég hogy küzdöttek, kiállották a Karaffa-féle megszárlást, a legjobb családok kiirtását; kiállottak mindent, de az ország individualis létjogát soha fel nem adták.

No már, ha I. István, Péter, Aba, Salamon korában a függetlenek, a bölcsek szavára hallgatva, feladják vala az ország individualis létjogát, volna-e ma Magyarország? volna-e egyéb a magyar historia, mint egy passusa a német historiának, a hol Magyarország beolvadt Németországba?

Csudálatos, hogy az idegen párt bölcsoje mindig a dunántuli kerület volt, s most is onnan állott elő az a böles, ki az országot a közösgyes eldoradoba — azaz a megsemmisülés fertőjébe bevezette.

Ugy de Magyarországnak élnie kell; nem azért tartottuk meg annyi vész között, hogy most öngyilkosság által elveszzen. Ha élnie kell, lenni kell egy romlatlan független pártnak, mely tiltakozzék minden körülmények közt, minden merénylet ellen, mi a nemzet független államisága ellen intéztetik, mindaddig, míg eljön az idő, mikor független államiságunkra irányuló törekvéseink érvényesülhetnek. Könnyű volna kimagyarázni: hogy a 67-ben inaugurált közjog (ha jognak

lehet nevezni a nemzet részéről) magának a dynastiának kárára van.

Ezek azok az indokok, mik szerint én jobban szerettem volna, ha a párt magát „függetlenségi párt“nak nevezi vala. No de ez idő szerint és a mai viszonyok közt megfelel az adott elnevezés is a párt állásának.

Még azt is megjegyzem: hogy ezen két párt (kettőt mondok: mert a kettő között egy harmadikat kép-telenségnek tartok) különböző időben az adott viszonyok szerint különböző elnevezések alatt fordul elő.

Nagyon helyesen cselekedtek önök, hogy a programba nem vettek egyebet föl, mint a mi benne van. Azt nem vonhatja kétségbe senki, hogy „csak a z a párt valódi híve a királynak s az ő koronája souverainitásának, a mely annak támaszul egy szabad, független nemzetet akar állítani. Atkotmányunk szelleme szerint: „a király és haza egy.“ Így fejezők ki magukat jámbor apáink spártai rövidséggel. Ezen egység elvöböl önként foly ki azon további av, hogy a mi káros a nemzetnek, káros az a nemzet fejének: a királynak is. Egy nemzetre nézve pedig („nemzet“ alatt nem értem én kirekesztőleg a magyarfajt, hanem értem a magyar korona alatt élő minden népek egyetemet, beleértve a királyt is, mint a nemzet fejét) nem lehet károsabb, sőt veszélyesebb körülmény, mintha annak szabad mozgása gátolva van, s érdekei idegen érdekeknek vannak alárendelve.

A mi már az én parányiságotom illeti: nekem a gondviselés szük működési tért szabott ki, mit az emberék még szűkebbre szorítottak, de elveim corollariuma ezen néhány sorban lévén kifejezve, valamint én eddig magamat soha meg nem tagadtam, s politikai hitvallásom megegyez a „közjogi ellenzék“ programjával, kicsi befolyásomat elvárhatóimra ez irányban fogom használni.

A képviselőháztól nyert felhatalmaztatásom folytán a tisztelt képviselő uraknak ezennel tudomására hozom hogy a ház első nyilvános gyűlése f. ápril hó 18-án szombaton d. e. 11 órakor fog megtartatni. Budapest, 1874. ápril 8-án. Perczel Béla s. k. a képviselőház elnöke.

A főrendi ház folyó évi ápril hó 15-én d. e. 11 órakor ülést, ezt előzőleg pedig ugyanazon hó 14-én délután 1 órakor általános értekezletet tart; miről a főrendi ház távollévő tagjai az elnökség által tisztelettel értesítetnek.

A jog- és államtudományokra vonatkozólag a tanulmányi s vizsgálati rendszer újjaalakítása ügyében a m. kir. vallás és közokt. miniszter eme pórtrendeletet bocsátotta ki: 1. A rendes tanidőből négy félév külföldi egyetememen is tölthető; de a külföldi tanulmány sem az alap- és államvizsgálatok, sem az ezek tekintetéből hallgatók tanítványai körüli szabályok alól föl nem ment. 2. Kik valamely külföldi egyetememen több félévet töltvén, az egyik vagy másik alapvizsgálatot kellő időben le nem tették, azoknak, ha csak a hazai egyetemekhez történt visszatér-tük után a legközelebbi félév alatt a hiányzó alapvizsgálatot, vagy alapvizsgálatokat le nem teszik, az addig töltött tanidő csak három, illetőleg öt félévnek számítatik be. 3. A negyedik félév végén valamely osztrák egyetememen kiállott jogtörténelmi államvizsgálat az első alapvizsgálat gyanánt tudatik be. 4. Valamely európai ország jogtörténetéből, vagy az összehasonlító jogtörténetből külföldi egyetememen hallgatott főcollegium hazai egyetemekhez való áttérés esetén európai jogtörténelmi collegiumnak tudatik be.

Budapest gabnakereskedésének roppant hanyatlása.

Néhány nap előtt Kőrösi Józseftől Budapest főváros statisztikai hivatalának igazgatójától egy érdekes, de szomorú tényeket regisztráló füzet jelent meg. Budapest gabnakereskedésének hanyatlásáról.

Oly megdöbbentők a tények, melyeket felsorol, hogy mulhatlan kötelességünknek tartjuk: felhívni figyelmét a kormánynak, törvényhozásnak és a főváros képviselő testületének egyaránt, miszerint nem késedelmeskedve egy pillanatig sem, megtegyenek mindent, mi a főváros gabnakereskedésének ijesztő módon hanyatlását megakadályozni s az itteni gabnapiacz újbóli emelkedését előmozdítani képes.

Hogy a főváros, melynek kereskedelm: a gabna kivitelben néhány év előtt a legszebb jövőre és reményekre jogosított, ma egyszerre, mily óriási hanyatlásnak indult, ennek bebizonyítására Kőrösi munkájából álljanak itt a következők:

Table with 2 columns: Year and quantity (millió mázsa). Rows from 1865 to 1873.

E számok amily világosak, oly szomorúak. Mig 1868-ban már majdnem 9 millió mázsa emelkedett a gabnakivitel, a mult évben már egy millióra csökkent alá. Kétségbeeszt. Mik voltak e gyors és roppant hanyatlásnak okai? Ezeket szerző röviden következőkben adja elő:

Az okok, melyek ezen szomorú eredményt előidézték, külön-félek. Fájdalom sok tényező működött össze a pesti kereskedelem megbuktatására, de sajnos, semmi, egyáltalában semmi sem történt a czébből, hogy ez megakadályozzassék.

Az okok a következők: A rozs termések, melyek Magyarország kivitelét általában és ennek következtében a kivitel azon részét is, melyet Pest közvetített, jelentékenyen megrövidítették; — a z u j v o n a l a k é p i t é s é n é l k ö v e t e t t é s P e s t e k á r o s a n h a t ó v a s u t p o l i t i k a, mely Pestet, a magyar kereskedés központját mesterségesen segítette m e l l ő z n i; — az itteni piac magas üzlet-költségei, sulyosbitva azon adók által, melyeket a város a kereskedelemre ró, melyek nagy részét azon nyereménynek felemészítik, melyet a gabonakereskedő várnai jogositva van; — végre azon nem igen rokonszenves gondozás, melyben általában a magyar kormány a kereskedelmi érdekeket részesíti, s mely legvilágosabban azon szomorú tényben tükröződik vissza, hogy tiz évi sürgetés és rimánkodás, valamint annak dacára, hogy Bécs e tekintetben minket megelőzni ké-szült, Pesten birunk ugyan sugárutakkal de gabonarakarral (entreposts) még nem.

Kőrösi az itt fölemlített indokok mindenikére részletesen visszatér s behatóan tárgyalja azokat. Ajánljuk olvasását. A következőket még ideiktatjuk:

A közraktáraknak általános és minden piaczra nézve egyaránt álló fontossága, Budapest, az itt uralkodó sajtóságos helyi viszonyok folytán még különösen fokozódik. A legsúlyosabb helyi akadályok egyike abban áll, hogy a szükségelt raktárhelyiségek sem kellő helyen — t. i. közvetlen a Duna vagy a vasut mellett, sem kellően központosítva, sem kellő számmal nincsenek meg, és hogy azok a melyek megvannak, föltötte drágák. A közraktárak felállítására tehát a legfontosabb életkérdés a pesti gabnakereskedésre nézve, és annak megoldása méltán képezheti a városi hatóság és a kormány legkiválóbb gondjainak egyikét. Ha visszaemlékezünk azon megfoghatlan és a burokracia történetében kiváló helyre igényt tartó küzdelmekre, melyeken az ügy végig ment; ha meggondoljuk, hogy a fővárosi közgyűlés több ízben sürgetése, sőt magának az országgyűlésnek már 1870-ben kimondott határozott kívánata dacára sem mutatta be a kormány a háznak a közraktárak tervezetét; ha még meggondoljuk azt is, hogy a kormánynak volt ideje és pénze Waringal megkötni a keleti vasut végzeteljes szerződését, volt ideje és pénze Báltaszék-Dombóvár-féle vasutakat építeni, sőt volt pénze arra is, hogy a pestieknek asphált-sétákat és városiigéti avenueket építsen, arra azonban, hogy a közraktárak kérdésében határozott megállapodásra jusson, hogy határozott tarvvel lépjen az ország elé, nemcsak pénze nem, de ugy látszik, még ideje sem volt; ha átgondoljuk mindezeket, akkor fájdalommal ismét ki kell mondanunk azon szomorú igazságot, hogy az ország anyagi érdekei a magyar kormány részéről kellő méltány-lásban nem részesültek és hogy ezen elhanyagoltatást ma nemcsak a főváros, de az ország is megéri.

A „Pécsi Figyelő“ a „közjogi ellen-zék“ programjáról és nyilatkozatáról vezérezikkez-vén a következőket írja:

Elofvastuk ezen nyilatkozványt ismételtén és figyel-mesen s azt találtuk, hogy magában foglalja azt, mit hazánk közjogi viszonyai közt feladatát ismerő hazafias, és komoly ellenzék kell, hogy törekvéseinek czéljául kitűzze, nincs benne semmi oly törekvés található, mely alkotmányos uton elérhető nem volna, melyhez csatlakozni bárkit is visszatárhathna, ki a közérdeket magán érdekeinek fölé helyezi, de nincs is oly hiány benne, mely az ország önállósága, annak anyagi és szellemi haladása, és szabadelvi reformok barátját kielégítetlen hagyná, — nem látjuk tehát miért nem lehetne ezen program alapján az egész közjogi ellenzék egyesíteni.

Nem kívánunk félreértetni, mi a komoly és hazafias ellenzékét értjük, mely a jelen közjogi viszonyokat hazánk veszélyének tekinti, nem értjük azon ellenzékét, melyet a „Hon“ és az „Ellenőr“ emberei folytatnak, kik nem érezvén magukban elég erőt éveken át valóit hitvallásukat érvényesíteni, akkor vonulnak vissza, akkor módosítják, elhalasztják, változtatják törekvéseiket, midőn azok érvényesítésére a legalkalmasabb idő elérkezett; nem értjük a személyes ambíció — a hatalom gyakorlásba szerelmes embereket, kik kicsinyes szenvedélyeiket, nézeteltéréseiket csekélyebb fontosságú kérdésekben — nem képesek a haza, a közérdek javára feláldozni, ezektől a haza soha nem várhatja újjaszületését.

Azon eltérések, melyek ekkor a közjogi ellenzék teljes egységét hátráltatták, oly kismérvűek, oly csekély fontosságúak, — hogy csakis ellenfeleink ármányainak tulajdoníthatjuk azt, hogy eddig végkép nem mellőztettek. —

— de nem lehet ki nem jelentenünk ez alkalommal is hogy a vidéki ellenzék választók nagy zóme nem helyesli azon lényegtelen szavakban eltéréseket, melyek a teljes egyesülés nem sikerültének csakis ürügyül szolgálhatnak, hogy a választók ezen eltérések mellőzését, a teljes őszinte egyesülést minden melléktekiutetok félretételével nemcsak

huzása Konstantinápolyban... sz. J. ...

kívánja, de követeli is azoktól, kiknek megbízást adott képviselőikre.

Nem lehet ismét engedni, hogy a visszavonás gyilkos pusztítsa sorainkat, hogy vészbe döntse a hazát úgy mint Mohácsnál és Világosnál, ne feledjük el koszorús költőnk eme arany szavait:

„Hah! s ezt visszavonás okozá mind s durva irigység,
Egységünk történt törve hanyatló erők.
A sorvasztó láncz így készült árva hazánkra,
Nem, nem az ellenség, — ön fia vágta sebet.”

Magyarosodjunk.

(D—sch S—r.) Innen-onnan két éve lesz, hogy ezen themát az összes magyar és általában a hazai lapok hangoztatni kezdék, hogy a germanizmus uralma alá nyugdíjazott fővárosunkat megmentsék az idegenség méletyétől és külföldi elemek és tényezők befolyásától.

Ezen themát írjuk ma is cikkünk élére és írjuk különösen egy némely nagyobb pénzintézeteknek és részvényvállalatoknak, melyek, fájdalom, mai napig sem tudtak vagy nem akarnak megszabadulni, nem mondjuk a németesítés, de határozottan állíthatjuk: a németesítés járma alól.

Tény, hogy a pénzintézetek, bankok és részvényvállalatok legnagyobb mértékben külföldi hasonítézetekkel vannak üzleti összeköttetésben; tény, hogy azoknak főtevényezői a kereskedelmi osztály, de tény ezek ellenében az is, hogy az ugynevezett középosztály, mely tulajdonképpen minden rendszeres állam támasza, nem kevésbé fontos tényező az azoknak, és ennek nolle-velle kell a németesítő intézetek kedvéért ügyeiket azoknak hivatalos nyelvén legebolyítani és magyar léteire saját nemzetiségéből kivételtől, idegen nyelvhez folyamodni.

Megengedjük, hogy a kezdeményezés vagy a fejlődés elején, midőn részint importált gyárvezetők, bankigazgatók és más befelőlőkkel együtt hozzászokunk, szivesen vagy nem szivesen. De szükség követel indokból törődünk azok nyelvhez azon reményben, hogy majd ha nekik kell a németesítés, a magyar közönséghez hozzászokniok, a dolog majd csak más fordulatot vesz.

Ez idő bekövetkezett — és a bankok, pénzintézetek, részvényársulatok nagy részének majdnem egész szervezete még mai nap is német, de német különösen a fővárosban, az ipar és kereskedelem központjában!

És miért? mert a szokás zsarnokká vált. — De ma már minden magyarországi vállalatnak be kell látni, hogy oly szokással, mely eddig az ő kényelmükre szolgált, mely az ő munkájukat könnyebbítette meg, nem szabad visszaélni, és itt az ideje, hogy mindnyájan komolyan foglalkozzanak a magyarosodás kérdésével.

Az eddigi felszólalások ugyan pusztába kiáltott szók gyanánt enyésztek el, és nem hatottak az illetékes helyekre vagy legalább — mint a tapasztalat bizonyítja, nem találtak a kellő méltánylásra.

Csakis az utóbbi időben mozgott néhány vasúttársaság e téren, megparancsolva hivatalnokainak, hogy bizonyos idő felőlyta alatt, különbeni elbocsátás terhe mellett magyarul tanuljanak.

Föltesszük, hogy a magyar közönség által föntartott pénzintézetek sem fognak sokáig kénsni nevezett társaságokat e térre követni, mert annyi hazafiságot a nemzetiség iránti tiszteletből követelni a följosítva érezzük magunkat.

Nem sokból áll az egész és csak tekintélyes helyeken kell a dolgot kezdeményezni, hogy követőre találjon. Nem akarunk itt részletezésbe bocsátkozni; például csak egy oly intézetet akarunk felhozni, mely daczára annak, hogy élén a magyar parlament egyik tekintélyes tagja egyszersmind hírneves szerkesztő áll,

TÁRCZA.

Fehér kávéval kezdődik és fekete leves a vége.

Csöndesen szörpölgetem kávémat és az ujságban buvárodok, midőn valaki vállamra ütött. Nem a legnyájasabb arccal fordultam meg. Egyáltalán nem szeretem ha ütnek. Még baratságból sem. Azonban gyorsan kiegyengetem arcomnak barátságát és lehető nyájasan tekintek az előttem álló alakra. Sőt megkísérlém mosolyogni is.

„Alázatos szolgálja méltóságos ur, rendkívül örvendek, hogy van szerencsém.”

„Jó napot, barátom, jó napot!” felelt kegyesen a méltóságos ur, és felemelte kezét, mire én hirtelen a székek vetem hátam és gyors taktikával kiszámítám, hogy most csak a szék támláját érheti barátságos czirogatása. Ennek a méltóságosnak passziója ütlegelni (sokat ütlegelhettek, mig kisebb hivatalnok volt, — most miniszter-tanácsos és azt hiszi jogában van a rajta elkövetett másokon gyakorolni.) De jelenleg békés szándékban nyújtá jobbát, melybe könnyebbült sóhajjal helyezém enyémét.

„Hát, mi az? mági is bűjtől? Nó az derék. Ezt szeretem. Ebben a féslett évtizedben válasógos unicum, hogy egy fiátál ember nágy pénteken bűjtől. (A méltóságos ur szerette az a-t, nagy urasan á-nak mondani.)

Szóltan hajtám meg magam. Hagytam azon hitben mintha bűjtőlnek. (A kis pipában kitűnő malacz pecsenye volt.) Az embernek fel kell használni a legkisebb előnyt is a mai világban. És hogy ő méltósága javamra tudja be a bűjtőt annál jobb. Sőt nagyon is jó. Mert ez jobban biztosítja előmenetelem hivatalomban, mintha egész nap dolgoznám. Ezt ugy sem tudja meg senki. A főbb hivatalnokok nem igen sokat időznek hivatalukban. — Minek is? Elég teher a czim, meg hogy minden hónapban nyugtát is kell írni azért a rongy pár száz forintért. (A diurnista 8 órát dolgozik naponta 1 frtért.)

„Hát holnapután hol lesz? Nem utazik el?” Elfo-

nem bir sem kormányzó tanácsában, ha csak a jogtanácsos urat nem számítjuk, s em hivatalnokai között egyetlenny egyéniséggel sem, ki a magyar nyelv birtokában volna és ki az intézet ügyeit, ott legalább a hol legszükségesebb, magyar nyelven is vezetné.

Tudjuk, hogy nem könnyű dolog egy bank hivatalos ügyeit egyszerre más nyelven vezetni, de utóvégre is meg kell lenni és meg is lehet — csak egy kis hazafias érzület és komoly akarat legyen.

A magyarhoni földtani társulat f. hó 8-án este 5 órador tartott ülését Henszlman Imre mutatta be Majláth Béla által a lipói baráthegei barlangban talált ősemberi csontokat. Majláth Liptómegegyének főjegyzője s emellett szenvedélyes archeolog. A baráthegei barlang Rózsahegy közelében fekszik. E csontok a bécsi kiállításban ki voltak téve, de ott nem igen tündek fel senkinek sem. Most tehát Majláth egy cikket írt ásatásainak eredményéről az „Arch. értesítő” számára és beküldött egy homlok-alkapocs és temporale csontot, továbbá a barlang rajzát annak kereszt metszetével, s még több rajzot is, nevezetesen több közserszámnak és mammoth csontnak a rajzát.

Majláth azt hiszi, hogy a barlangban talált csontok nem e barlangban lakott emberek maradványai, hanem ezeket a diluviális áramlat sodorhatta oda. A bemutatott homlokcsont rendkívül vastag (a varrányoknál 1 cm-re.) s a fejlettségnek oly alacsony fokára mutat, hogy az ember kétségbe esik azt tudva, hogy ez emberkoponya volt valaha.

Szabó J. felhívja a társulatot, hogy az ásatásokat ezután maga folytassa. Ez elfogadtatik, s a munka miként kezelésére egy bizottság küldetik ki.

Henszlmann után Zsigmondy Vilmos: a buziási gyógyvizek előjövési viszonyairól olvasott fel egy meglehetősen hosszú értekezést, melyből kiemeljük a következőket: Buziás Temesvártól 4 mérföldre fekszik 417-nyira a tenger színe fölött. Gyógyvizeit már a rómaiak is ismerték, az újabb időkben azonban Lindenmayer ismertette meg a közönséggel. Azelőtt Buziás rongyos oláh falucska volt, mig most virágzó mezőváros, mely Temes megye leg gazdagabb családjainak képezi nyári tartózkodási helyét. A fürdő, mely vas tartalmára nézve bármely világhírű fürdővel versenyezhet, főleg a czélszerű berendezésnek köszöni mostani jó hírét. A kutak egy 150 öl széles és 600 öl hosszú völgyben vannak elhelyezve, úgy hogy a 8 kut közül a völgy közepén van 4, melyek az ivó vizet adják, a völgy két végén pedig van két-két kut, melyekből a hideg és meleg vizet merítik. Mind a 8 kut vizet csaknem forrni látszik a belőle kiszabaduló szénavtöl. Nevezetes körülmény e kutaknál az, hogy a víz, ha le nem eresztik belőlök, magától nem folyik ki, hanem mindig ugyanazon magasságon marad.

Zsigmondy még 1867-ben indítványozta, hogy Buziás vízének szaporítása végett egy szők ártezi kut ásásak, e javaslat azonban akkor elvetetett, minthogy Zsigmondy csak valószínűnek mondotta a sikert, most azonban 7 év mulva megbizták őt egy ily munkálattal s működését a legszebb siker koronázta. Az ártezi kut elég különösen az épen elkészült uszoda fenekébe furatott. Minthogy azonban egy ily kut az uszoda megtöltésére hosszú időt kívánt, még egy másodikat is fognak fúrni, mely ha elkészül annak működéséről értesíteni fogja a társulatot.

A harmadik értekező Krenner József müegyetemi tanár volt; bemutatta egy ősrhinoceros agyaráit, melyeket Borsodmegyében leltek. E rhinoceros abban különbözött a többi fajabeliktől, hogy orrsontjai oly gyöngök és rövidkeek voltak, mikép azokon szarv nem nőhetett, miért is nem rhinocerosnak, hanem a cerotherion-

gultságomban „nem”-mel felelek. „Nem? Nó jól ván. Jöj-jön el hozzám ebédre. Elvárom.”

Természetesen hálásan bókolék. Pedig a hátam borsódzott. Hozzá ebédre! Már inkább átböjtölém a vasárnapot péntek helyett. Van a méltóságosnak 4 leánya — valamennyi eladó. De még nem találkoztott vevő. Volt már szerencsém hozzájuk. A legidősebb Tinike a 35-ik nyárnak néz elébe, mig a legifjabb Eufrozina a 29-ik tavasz rügyeit látja sarjodozni.

„Jacques, egy pohár vizet!” kiálték a pinczérnek. Már előre is melegem volt. Bizonyosan meglátszék arcomon is. Mert nekem Lónyai gróffal egy természeti hibám van; az érzelmek vihára neki az orrlukait tágítja ki impozáns nagyságra; nekem pedig az arczra van befolyással. Főnököm, mert el is feleltem mondani, ő méltósága főnököm egyuttal, — finomly mosolygott. E mosoly alatt bizonyosan az a gondolat rejlett: „Minő boldoggá tettem ezt a fiatal embert; szinte bele melegedett!” Mert főnököm néha boldogítási kedvében is van. Különösen ha tárgya valamelyik leányának keze.

Midőn elhagytott ő méltósága könnyebbülten lélekettem; mintha csak a mellemem ált volna cadaverével. Pedig lehetett vagy két mázsa. Boszusan fizettem ki kávémat és kifelé vitorláztam. Kün a durva szél belekapaszkodott cylinderembe és ledöntéssel fenyegette, mig a másik pillanatban egy poroszlop szórta szemem közé áldásait, hogy a vakulás veszélyének válek kiteve. Ezek a poroszlopok nagy szerepet játszanak fővárosunk nevezetességei között. Nem átéle csöndes, vékony deszkájú oszlopocskák, mint láthatni néha London, Páris vagy Bécs utcáiban, hanem tömör, áthatlan, sötét és terjedelmes oszlopok ezek, képződven a számtalan rakásba hordott szemét dombocskákból, miket a nemes tanács rendeleteiből, minden másnap összesepertnek és gereblyéznek a tisztelt utcáseprők. Mert valóban majdnem minden második nap seprik néhol az utcákat, csakhogy a közönség gyönyörűségére rakásban hagyják a szemetet, bizonyosan azon bölcs előrelátásból indulván ki, hogy harmad, negyednap úgy is össze kell ismét seperni s

n a k (szarvatlan állatnak) nevezték el a tudósok. Ez állat, miután csontjait Németországban nagy mennyiségben lehet találni, általában ismert. A hiányzó szarvát a természet óriás agyarakkal kárpótolta.

A temesvári német lap a következő, az állam megszorult helyzetében kiválóan érdekes közleményt hozza. Még két évvel ezelőtt létezett itt egy jelentékeny pénzalap, melyről csak kevés embernek volt tudomása s mely az idők folyamában a kamatok kamataival messze egy millió frton fölül emelkedett. Ezen alap a hajdani patriomonális törvényszék öröksége s azon birói letétek kamataiból alakult, melyeknek tulajdonosai, mint akkoron ez szokásban volt, nem érték meg a per befejezését. Kerka-poly volt pénzügyminiszter, midőn Temesvárt időzött, értesült ezen alap létezéséről s meghagyta, hogy a pénz Budapestre szállíttassék. Ez meg is történt, az illető hivatal pedig utasított a számlák további vezetésére. Mivel pedig ezen pénzalapról azóta semmi sem jutott nyilvánosságra s a budgetben sem szerepelt, fölfehető, hogy e mindenesetre tekintélyes összeg valamely hivatal mélyében eltemetve és elfeledve nyugszik és talán majd csak a jövő nemzedék valamelyik pénzügyminisztere fódózi föl. — Ha csakugyan megvan még az a millió és az állomat illeti, mindenesetre nagyon idején jönne most segítségül az állampénztárnak. Hanem előbb az egész ügy bővebb fölvilágosítása sem ártana.

KÜLFÖLD.

Napi szemle. Spanyolország sorsát aligha el nem döntik legközelebb, egy időre legalább, még pedig tudtán kívül sőt akarata ellenére, mások. Mert nemcsak az a baj, hogy a köztársasági vagy helyesebben kormány-csapatok ügye rozsl áll a harcztéren, azon még segíthetne a nemzet lelkesedés; hanem úgy látszik, régi sejtelmünk mindinkább valósní, hogy árulók vezetik Spanyolország ügyét és a köztársasági csapatokat. Mi mindjárt Castellar bukása s Pavia és Serrano államcsinyeok kifejeztük azon gyanunkat, hogy Serrano a köztársaságot csak ürügyül és vakításképp hangoztatja ajkán, de alattomban s valóság-gal az elkergetett királyi család visszahozásán dolgozik. Ma már oly hír lép fel egészen határozott alakban, mely igazolja ezen véleményt. A diplomatai körökben, jelszó az osztrák és magyar kabinetek közt már tárgyalást folytatnak azon czélből, hogy a spanyol trónra Alfonz herceget Izabella fiát, ültessék. És e tervet Serrano ajánlotta a kabineteknek. A „Vaterland” közli e hírt és fontosságát emeli az, hogy a távirtda útján siettek azt továbbítani. A „Vaterland” pedig nem saját ohajtását közli itt tény gyanánt, mert ezen ultramontán lap nem Alfonzot hanem Don Carlost pártolja és a carlisták részére gyűjt adakozást s most is egy „névtelen” 5000 frtot küldött hozzá a carlisták javára.

A spanyol harcztérről egy bayonnei távirat azt jelenti, hogy Abanto ellen megkezdették a támadás nagy ágyuzással s az ostrom legközelebb várható; a hajóhad közreműködését azonban a tenger magas állása akadályozza.

A carlisták az alatt mindinkább rendezik be magukat Spanyolországban; Lajunquiere városában rendezt vámhivatalt állítottak fel. Saballs carlista vezér sarczot vetett Gerona városára, a város kijelenté hogy fizet.

Németországban Bismarck betegsége és a katonai törvény képezi a figyelem tárgyát. Az újabb berlini lapok, s legközelebb a „National Zeitung” biztos forrásból közlik, hogy Bismarck jobban van sőt már hivatalos ügyekkel is foglalkozik, s az orvosok reményt nyujtanak nemsokára felgyógyulásához.

akkor egyszerre lehet elhordani (mily gazdálkodás!) aztán meg ez által fővárosunk egy nevezetességgel is gazdagabb, már mint ama bizonyos impozans poroszlopokkal!

Azonban nem válek olyan hangulatban, hogy a tanács ezen bölcs előrelátását méltányolni tudnám; bizonyos olyas szavakat mormogtam magamban miként, ha véletlen hangosan mondom, az a drabant, constabler vagy policzáj (mi az ördög is? mióta a miniszter fizeti őket, nem vagyok tisztában nevéikkel) még Thaisz, Ráth vagy plane a belügyminiszter elé kísér. Ez a gondolat mint villám, mint egy isteni sugallat hatott át lelkemen. „Halt!” szóltam magamhoz, „nem volna jó csakugyan elfogatni magam? így megmenekedném az ebédől! Aztán nem is olyan szegény ez mai napig. Hiszen mikor egy Károlyi csipnek fölön...? Nem. Eldobtam ezt az eszmét. Károlyi... csak gróf... de én... igen én hivatalnok vagyok.”

De nem sok időt szentelhettem gondolatimnak, mert minden érzelmek kalapom, szemem és kabátom vettek igénybe. Cylinderem karimáját elkezeredtem markomba szoritva; előre hajtott föl, háromnegyedén csukott szemekkel, elszántan léptem előre és épen az uri utczába akarék fordulni, midőn egy más tömör testtel karambolozva, egy pillanattal elvesztém az egyensúlyt és midőn annak helyreállítására öntudatlan eleresztém cylinderem, egy szélrohám lekapta azt fejemről, s még jóformán nem is tudtam, ha egy poroszlopba ütöktem-e, vagy valami hozzám hasonló szerencsétlenbe, már egy constabler szolgálatkészen nyujtá át újonat új cylinderem. De minő állapotban! Ur Isten! valami fiaker hajthatott át rajta és előbb lovainak mind a 8 lába járta el rajta a kállai kettőt és azután meg mind a négy kerék mángorolta meg: összevissza volt zsongorogtatva, zúzva, törve, lyukgatva. Olyan arczot vághattam, mint Ghyecz, midőn a sok millióból csak hármát talált.

Aztán egy épen üres bérkocsit megállítva, szállásomra hajtattam.

(Vége köv.)

A katonai törvény, legtekintélyesebb és szabvetelik a képviselőktől a felelőssé teszi őket ellen a cial-demokraták, az ultra mind megannyi veszedelget s szükség van a nagy

Azonkívül a nagy v e tárgyban, hogy nyomás Igy egy mai távirat is je igen nagy választó-gyűlé a birodalmi gyűléshez fe rencsétlenségnek mondja les nem egyeznének meg kéretik, hogy bizalomtel kinos bizonytalanságot.

Franciaor moly mozgalomra készül tele után azonnal ki aka állítását. Chambord gr olyan fennyen és lóhátró nálták s még csak a hárd gadni feltételképp — m a királyságra s maga kés állni. — Ugy látszik, elk

Párisból táv egybelepte után azonnal ház szervezésére vonatko saság elnökönek esetleg vaslatra nézve a sürgős constatalja, hogy a legit egybelepte után azonnal desét; azt hirlik, hogy C ügyet saját kezébe venn

Rocheport e jegyzékváltásra adott ok közt, a párisi „Soir” jele azt állítja, hogy a Roch viselte az angol lobog Rocheport francia bar meába a számzótt fo mindnyájan készek ha l a menekülőket. A me száma 17 volt, de mid csak öten jelenhettek me munkáival volt elfoglalt ugy van értesülve, hogy az angol kormány jól tu mert találkoztak vele sa kütelés angol lobogó alatt érte. A hajó több nap lyokat felvette, s kettős ágyu volt vele. — A mány még várja a london

TA

London, apr. 8.

Livingstone ho

Bécs, apr. 8. Az

hogy Broglie meg

kül hogy a jobboldall

feloszlását azzal akarj

összes képviselőket sená

Havannah, apr.

kiáltványa egységre hiv

elhalasztja a rabszolgak

talviselést igér.

London, apr. 8.

nők az északamerikai á

egyennel akarja helyett

Melbourne, apr.

dott fejedelemségéről

azon fentartással fogadt

váhagyja.

Bécs, ápril 8.

czia 251.50. Államvasu

sorsj. 103.50. 1864. 138

Unio-bank 118.50. Álta

129.50. Lombard 143.5

164.50. Napoleon d'or 89

Porosz pénztalv. 167.2

Magy. földteherm. köv

gyar hitel 145.—. Magy

Magy. kel. vas. 51.—. I

tel 59.—. Magy. vas. k

Franko magyar bank á

kel. vas. 107.—. Kel.-v

vasut 216.50. Municipal

UJDO

Az új hid a Mar 8—10 munkás lézeng l izevet fa alkotványa v part kiépítése e hid és csigaléptekkel halad s dolgozik rajta. A budai munkát akadályoz.

A budai fogasi

haladtak annyira elő,

1-én megnyílnék. Az in

tetőzni s a töltés csup

hogy teljes rendbehoz

főleg ha vesszük, hog

sámára több viaduk

alaku sinek a talpákk

ház mellett feküsznek

derekánál előbb. Pedig

nyitásának reményébe

lakások árát.

7 sz.

(nak) neveztek el a tudósok. Ez állományában nagy mennyiségben ismert. A hiányzó szarvért a terület kárpótolta.

et lap a következő, az állam ma főleg érdekes közleményt hozza. Ezzel itt egy jelentékeny pénz- és embernek volt tudomása s mely kamatok kamataival messze egyezett. Ezen alap a hajdani patriárkák s azon bírói letétek kamatai tulajdonosai, mint akkoron ez ték meg a per befejezését. Kerka- ter, midőn Temesvárt időzött, érte- ről s meghagyta, hogy a pénz Bu- Ez meg is történt, az illető hivatal- mlák további vezetésére. Mivel pe- zóta semmi sem jutott nyilvános- n szerepelt, föltehető, hogy e min- szeg valamely hivatal mélyében el- gszik és talán majd csak a jövő- ngyminisztere fődözi föl. — Ha- az a millió és az államot illeti- jén jönne most segítségül az áll- előbb az egész ügy bővebb fölvilá-

ALFÖLD.

nyorsországi sorsát aligha el nem- időre legalább, még pedig tudtán- re, mások. Mert nemcsak az a baj- ny helyesebben kormány-csapatok- éren, azon még segíthetne a nem- gy látszik, régi sejtelmünk mind- lók vezetik Spanyolország ügyét- okat. Mi mindjárt Castellár bu- államesínykor kifejeztük azon- a köztársaságot csak ürügyül és- ajkán, de alattomban s valóság- család visszahozásán dolgozik. élesen határozott alakban, mely- A diplomáciai körökben, jelesül- binetek közt már tárgyalást folytat- spanyol trónra Alfonz herceget, s e tervet Serrano ajánlotta a ka- and" közli e hírt és fontosságát- utján szettek azt továbbítani. A saját ohajtását közli itt tény gy- ntán lap nem Alfonzot hanem Don- listák részére gyűjt adakozást s- 000 frtot küldött hozzá a carlis-

ztérről egy bayonnei távirat- ellen megkezdett a támadás- rom legközelebb várható; a hajó- ban a tenger magas állása aka- azalatt mindinkább rendezik be- an; Lajunquiere városában rendes- Saballs carlista vezér sarczot ve- város kijelenté hogy fizet. g b a n Bismarck betegsége és a- nygyelem tárgyát. Az újabb ber- a "National Zeitung" biztos for- arak jobban van sőt már hivata- ik, s az orvosok reményt nyujta- nálásához.

ordani (mily gazdálkodás!) aztán- egy nevezetességgel is gazdagab- impozans poroszlopokkal!

olyan hangulatban, hogy a ta- st méltányolni tudnák; bizony- m magamban miként, ha vélet- a drabant, constabler vagy poli- ta a miniszter fizeti őket, nem va- még Thaisz, Ráth vagy plane a- Ez a gondolat mint villám, mint- t át lekemen. "Halt!" szóltam- csakugyan elfogatni magam? így- től! Aztán nem is olyan széken- nikor egy Károlyt csipnek fű- ezt az eszmét. Károlyi... csak- hivatalnok vagyok.

telhettem gondolatimnak, mert- om, szemem és kabátom vették- sarimáját elkeseredetten mar- hajtott föl, háromnegyede- zántan léptem előre és épen- fordulni, midőn egy más tö- a, egy pillanatig elvesztém az- nak helyreállítására öntudatlan- gy szélroham lekapta azt fejemről- dtam, ha egy poroszlopba üt- hozzám hasonló szerencsétlenbe,- átkészen nyújtá át ujonat új- potban! Ur Isten! valami fiak- előbb lovainak mind a 8 lába- ost és azután meg mind a négy- zsevissza volt zsongogtatva, zuzva,- rczót vághattam, mint Ghyczy,- hármát talált.

berkocsit megállítva, szállásomra

ge köv.)

A katonai törvény, úgy látszik, el fog fogadtatni. A legtekintélyesebb és szabadelvű lapok vezércikkjeiben követelik a képviselőktől annak elfogadását, a kölni újság felelőssé teszi őket ellen esetben minden bajért. Mert a social-demokraták, az ultramontánok és Elzász-Lotharingia mind megannyi veszedelemmel fenyegetik a német egységet s szükség van a nagy hadseregére.

Azonkívül a nagy városokban népgyűlések tartanak e tárgyban, hogy nyomást gyakoroljanak a parlamentre. Így egy mai távirat is jelenti Kölnből, hogy ott tegnapi igen nagy választó-gyűlés tartott, mely elhatározta, hogy a birodalmi gyűléshez feliratot intéz, melyben nemzeti szerencsétlenségnek mondja, ha a kormány és birodalmi gyűlés nem egyeznének meg és melyben a birod. gyűlés megkérítik, hogy bizalomteli előzékenység által hárítsa el a kínos bizonytalanságot.

Franciaországban a királyságiak komoly mozgalomra készülnek s a nemzetgyűlés összejövele után azonnal ki akarják mondani a királyság helyreállítását. Chambord gróf, a „leendő király” ki azelőtt olyan fennyen és lóhátról beszélt, midőn a koronával kínálták s még csak a háromszínű zászlót sem akarta elfogadni feltételképp — most egyszerre nagy kedvet kapott a királyságra s maga készül a királyista mozgalom élére állni. — Úgy látszik, elkésett.

Párisból távirják: a kormány a nemzetgyűlés egybelépte után azonnal előterjeszti a tvjavaslatot a felsőház szervezésére vonatkozólag; e felsőház elnöke a köztársaság elnökének esetleges utódja volna; a kormány a javaslatra nézve a sürgősséget kívánandja. A „Móniteur” constátálja, hogy a legitimista töredékek a nemzetgyűlés egybelépte után azonnal föl akarják vetni a monarchia kérdését; azt hírlik, hogy Chambord gróf el van szánuva ez ügyet saját kezébe venni és személyesen sürgetni.

Rochefort és társai menekülése is diplomáciai jegyzékváltásra adott okot a francia és angol kormányok közt, a párisi „Soir” jelentése szerint. Az angol kormány azt állítja, hogy a Rochefortékat szállító hajó jogtalanul viselte az angol lobogót, mert az francia hajó volt s Rochefort francia barátjai szerelték fel s küldték Numeába a száműzött foglyokért; a hajón 26 ember volt, mindnyájan készek ha kell fegyverrel is védeni a hajót és a menekülőket. A megszabadítani szándékolt foglyok száma 17 volt, de midőn a hajó jelt adott az indulásra, csak öten jelenhettek meg, a többi tizenkettő épen szolgai munkáival volt elfoglalva. A francia kormány ellenben úgy van értesülve, hogy a hajót Angliában szerelték fel és az angol kormány jól tudta annak célját és rendeltetését, mert találkozott vele saját hajói s ennek folytán a menekülés angol lobogó alatt történt és az angol kormány felelős érte. A hajó több napig várt Numea előtt, a hol a foglyokat felvette, s kettős angol államlobogót viselt és két ágyú volt vele. — A „La Presse” szerint a francia kormány még várja a londoni kabinet választást az ügyben.

TAVIRATOK.

London, apr. 8. A földrajzi társulat elhatározta Livingsstone elholttestét ünnepélyesen kiállítani.

Bécs, apr. 8. Az új „Pressé”-nek távirják Párisból, hogy Brogli meg akarja a balközépet nyerni, a nélkül hogy a jobboldallal szakítana; esetleg a nemzetgyűlés feloszlását azzal akarja elérni, hogy a többséggel szavazó összes képviselőket szenátorokká igéri kinevezni.

Havannah, apr. 8. Concha főkapitány beköszöntő kiáltványa egységre hívja fel a lakosokat, tiltja az izgatást, elhalasztja a rabszolgakérdés megoldását és erélyes hivatalviselést igér.

London, apr. 8. A „Times” jelenti, hogy Grant elnök az északamerikai államkincstárnokot Richardson más egyénnel akarja helyettesíteni.

Melbourne, apr. 7. A Fidzsi-szigetek királya lemondott fejedelemségéről Anglia javára. A brit konzul ezt azon fentartással fogadta el, hogy ha a brit kormány jóváhagyja.

Bécs, ápr. 8. (Zárlat.) Hitelrészvény 194.75. Galiczia 251.50. Államvasut 313.—. Járadék 69.25. — 1860 sorsj. 103.50. 1864. 138.75. Estüt 105.80. London 112.40. Unio-bank 118.50. Által. építő-bank 81.—. Angol-osztrák 129.50. Lombard 143.50. Tramway 136.—. Hitelsorsjegy 164.50. Napoleond'or 899.—. Arany 529.50. Frankfurt 94.65. Porosz pénztal. 167.25. Törkösorsj. 44.—. Ang.ép. 79.50. Magy. földteherm. kötv. 74.—. Salgó-Tarján 99.—. Magyar hitel 145.—. Magyar záloglevél 86.—. Erdély 136.—. Magy. kel. vas. 51.—. Magy. sorsjegy 77.75. Magy. földhitel 59.—. Magy. vas. kölcsön 94.—. Anglo-Magyar 31.—. Franko magyar bank 53.50. Alföld 137.—. Magy. éjszak- kel. vas. 107.—. Kel.-vasuti elsőbbs. kötv. 64.75. Tiszavasut 216.50. Municipal-bank 30.—.

UJDONSÁGOK.

Az új hid a Margitsziget mellett lassan épül; alig 8—10 munkás lézeng körülötte s eddig még csak az első ívetet fa alkotványa van összeállítva a pesti oldalon. A part kiépítése e hid és az Akadémia palota között szintén csigaléptekkel halad s jelenleg mintegy 40 olasz munkás dolgozik rajta. A budai oldalon a magas vízállás minden munkát akadályoz.

A budai fogaskerekű pálya munkálatai még nem haladtak annyira elő, hogy mint hírelt, a forgalom május 1-én megnyíljen. Az indóházat csak most kezdik falazni és tetőzni s a töltés csupán nagyjából van elegyengetve úgy, hogy teljes rendbehozása legalább is egy hónap munká, főleg ha vesszük, hogy a hegyekről leszakadó patakok számára több viadukt építése szükséges. A sajtóságot alakú sinek a talpfákkal együtt óriás halmakozban az indóház mellett fekszenek s lerakások alig fejezhető be június derekánál előbb. Pedig a Zugligetben, e vasut közeli meg- uytításának reményében óriási magasságra rugatták már a lakások árát.

A himlő mindinkább fenyegető mérveket ölt az egész országban. A Székelyföldön a lakosság egy tized része fekszik himlőben s egyes községek egészen el vannak zárva. A Szepességen a legtöbb községben kiütött a himlő, hasonlóan Gömör megyében s általában alig van megye, melyből a himlő kitöréséről ne értesülünk.

Az országos honvédegyezmény évi közgyűlése folyó év május hó 3-án d. e. 11 órakor a képviselőházban fog megtartatni. Budapest 1847. április 4-én, az elnökség.

A fővárosi vendéglősök, szállodatulajdonosok és korcsmárosok, holnap ápr. 9-én alakuló közgyűlést tartanak a fölvdőben.

Sajtóper. A „N. Temesvári Ztg.” ellen a kir. ügyészség sajtóper indított egy „A magyar határvidékről” feliratu cikk miatt, melyben több orsovai pénzügyi közeg eljárása bíraltatott.

A középtanodai tervet az orsz. közokt. tanács egy Lutter Nándor, Corzán Gábor, Dunay Ferencz, Aujezsky Lipót és Kleinmann Mór tagokból álló bizottságnak adta ki véleményadás végett.

Felolvasások nők számára tartanak a nőképző egyesület helyiségében hetenként háromszor, és pedig hétfőn d. u. 5—6 és csütörtökön 3—4-ig Dessewffy Dénesné tart francia irodalmi felolvasásokat, míg csütörtökön 4—5-ig nemzetgazdasági felolvasás van.

A magyarországi csapatok és katonai intézetek szokások évi vizsgálása az idén a következőkre nézve fog fogantatni: 24. 38. 65. és 68. sorsj. ezr. Budapest, dandár fogház ugyanitt; a 24. sz. gyalogezred tartalékparancsnoksága Zomborban és az ugyanott levő katonai kórház; a 6. sz. gyalogezred tartalékparancsnoksága Ujvidéken; a 11. sz. dragonyos ezred Szegeden; a 12. sz. dandár Szabadkán, és ugyanitt a 4. sz. huszárezred kiegészítő kerete, valamint a helyőrségi fogház és kórház; a 44. és 52. sz. gyalogezred tartalékparancsnokságai Kaposvárott és Pécsen; továbbá a pécsi katonai kórház, dandár fogház, élelmezési és ágyéműráktár és a 7. sz. huszárezred ugyanott.

Borzasztó gyilkosságról szól a hír Ujpestről. Ugyan Mrda József tehenészt második felesége néhány nap előtt elhagyván, Mrda husvéthető éjjelen korcsmáról korcsmára járva bufeleitőt ivott és körülbelül két óraker hajnalban vetődött haza. Bortól felizgottan neki esett három gyermekének és azokat egytől-egyet agyonszurta, erre istállóját, melyben öt tehené volt, és házárt felgyújtotta, magának pedig hasát életveszélyesen felhasította. A tűzben oda is égett volna, ha a tűzhöz siető szomszédok ki nem mentik. A lakház és az istálló egészen leégett, benne égett 2 legyilkolt gyermek is. A harmadikat az udvaron álló kocsiiban találták leszurva. A segítségre hívott és azonnal megjelent dr. Hadlnak sikerült az embertelen öngyilkos tátonyól és vérző sebébe bevarrni és a vérzést megszüntetni. A tüzőtök Schober Károly önkéntes tüzoltó parancsnok vezetése alatt megjelentek a színhelyen, de már kevés menteni való maradt. Mindössze is a parázsból huztatott első a félig megégett gyermekek hullát. Mrda tettét önkényt bevallotta. Most egyelőre gyógyítás alá adták.

A képzőművészeti társulat tárlatán sok új érdekes festmény vonja magára a figyelmet. Ott van Greguss Jánostól két életkép: „Az érpártján” és „Mocsaeros erdő rész”, Székely Bertalan „Ószi hangja”-ja egy csolnakázó mátkapárt tüntetve fel, Bruck Lajostól három új életkép: „Siófoki part”, „Aréna” és „Etetés”, Molnár József „Adakozó”, Pichlertől „Az első kereset” (ibolyaszedő leány). Legérdekesebb darab azonban Kaulbach „Neró”, melynek életnagyságu alakjai sokáig lebilincselve tartják a figyelmet. Madarász Viktortól „Eötvös arc képe” ma vagy holnap lesz kiállítva. Zichy Mihály szép rajzai még szintén ott láthatók.

Ligeti Antal már elkészítette a Samassa egri érsek által nála megrendelt tájképeket. Egy nagyobb festmény a szepesváraljai regényes romokat tünteti fel, háttérben a Tátra hegysoraival és a lomniczi csucssal; a másik kép a szepesváraljai kéttornyú ódon templomot, a püspöki lakot a váromokkal tárja elő.

Halálkozás. Groisz Gusztáv Szászsebeszék és város országgy. képviselője, belügyminiszteri tanácsos s a kolozsvári rom. kath. egyházmegye főgondnoka meghalt Budán f. hó 7-én 64 éves korában. A holttest 9-én beszenteltetvén Kolozsvárra szállították, hogy 10-én az ottani sír- baltban elhelyeztessék.

Kaulbach Vilmos jeles német festész müncheni távirati hírek szerint tegnap este 8 óraker kholerában meghalt. — Kaulbach 1805 okt. 15-én született Arolsenben Waldeck hgségben s 17 éves korában a düsseldorfi akadémia növendéke lett, honnan később Cornelius ajánlatára Münchenbe ment. Itt Lajos király csakhamar alkal- mat nyújtott neki tehetsége kifejtésére; 1849-ben a müncheni akadémia igazgatója lett. Művei közül csak Götthe-, Schiller és Shakespeare illusztrációit, a hunnok csatáját, Reformatióképet, Neróját említjük fel.

Liszt bécsi hangversenye, melyet az özvegy Auersperg hgnő termeiben husvét hétfőn rendezett, az egész osztrák főnemességet egyesítette. A királyi pár bejelentett megjelenése elmaradt, az udvar részéről azonban ott voltak Károly Lajos főh. nejevel, Lajos Victor főh., a modenai nagyh. és a hannoveri volt koronah. A hercegek környezetében a külföldi követek, udvari méltóságok, Andrassy gr. és neje voltak láthatók. Liszt megjelenésekor élénk tapsokkal fogadtatott. A műsor gazdag és kellemes változatosággal volt összeállítva.

Patti vendége. Vasárnap reggel egy 13 éves szőke leány jelent meg az „Angol királynő” szállodának a diva által elfoglalt lakosztályában s bebocsátást kért, mert ő, ugymond, „amerikai”. Nem minden nehézség nélkül bebocsátatván, bemutatá magát mint U t a s s y nyelvemter leányát s kérte a művésznőt, engedje meg, hogy előtte pró-

bául énekelhessen. Patti a legszívesebben fogadta kis vendéget, meghallgatta énekét, mely alkalommal a kis leány valóban kitűnő hangot mutatott be. Másnap aztán reggelire hívta őt meg a diva. A leány oly titokban vitte ki tervét, hogy szülei is csak Patti elutazása után értesültek e látogatásról.

Ismét postasikasztás! A fehérgyarmati postamestert, írja a „Szamos”, márcz. 30-án este látogatásból hazatérő neje zsákba kötve s összevezeve találta, ki midőn a lármára elősietett szomszédok kiszabadították, azt beszélte, hogy három ismeretlen egyén rontott reá s őt zsákba kötve rabláshoz látott. És a posta pénzből csakugyan 7000 frt hiányzott. A helybeli járásbíró erélyes fellépésére azonban kiderült, hogy a postamester maga köztötetve zsákba magát s a 7000 frt szintén előkerült a kemenczéből.

A pesti férfi dalegylet apr. 11-én a zenekedvelők egyesületének termében táncvizsgálommal egybekötött dalestélyt rendez. A műsor következő: 1. „Bor és Szerelm” kar Mendelssohntól, énekl. az egylet. 2. „Az esti csillag mellett” Tannhäuser operából énekl. Maleczky ur. 3. Dal a „Zsidónő operából”, énekl. Tóth Luiza kisasszony. 5. „A tenger mellett” Schubertől, énekl. Maleczky ur. 6. „A fagótos” új kar bass-zongor. énekl. az egylet. 7. Elsas dala Ortrudhoz „Lohengrin operából”, énekl. Tóth Luiza kisasszony. 8. „Bei uns Zuhaus”, új keringő Strausstól, énekl. az egylet. Jegyek meghívó előmutatása mellett kaphatók: Kertész és Eisert, Schwingenshöggl J. és fia, Höpfer Gyula, R. Ditmár, Bäcker C. W. urak kereskedésében.

Gyilkosságok. Szathmáron Papp Demeter heves szóváltásba jött bizonyos megye miatt Jancsik István nevű szomszédjával, ki csákánykapát ragadt s azzal Papp fejét egészen ketté szelte úgy, hogy az rögtön szörnyet halt. — Máté János enyingi lakos Sz.-Fehérvárra mentében felvette szekerére Nagy András nevű ismerősét, ki tőle csakhamar 80 frtot lopott el. Máté ezt észrevevén, pénzét Nagytól erővel visszavette, midőn azonban hazafelé hajtott, a lesben álló Nagy őt halálosan találva föbe lötte.

Ujenczozási fölülvizsgáló bizottságok a következő városokban fognak működni: Budapest, Szeged, Sz.-Fehérvár, Kassa, Eger, Besztercebánya, Fehértemplom és Pétervárad. Hivatalos napok apr. 1, 2, máj. 2, 4, jun. 2, 3, jul. 1, 2, aug. 1, 2, szept. 1, 2, 15 és decz. 1, 2 napjai.

Rövid hírek. A közmunka-tanács eltörlése iránt Szentkirályi Mór által tett indítvány tárgyában tüzetes véleményadásra albizottság küldetett ki. — Uj ügyvédek. A pesti kir. ítélőtáblánál a f. év első negyedében oklevelet nyert 103 köz- és 55 váltóügyvéd, tehát összesen 158. — Hymen. Vértessy Arnold fiatal író tegnap vezette oltárhoz Kuklay Anna kisasszonyt. — Dr. Navratil Imre ismert orvos f. hó 5-én váltott jegyet Szécher Jolán kisasszonnyal Szécher Mihály leányával. — A bécsi magyar egylet husvét vasárnapján avatta fel új helyiségét a Dreher-sörccsarnokban; az ünnepen 250-en vettek részt. — Vág-Szereden f. hó 5-én egy Fröbel-nőegylet alakult Fuchs Regina asszony elnöklele alatt. — A csalatkozhatlansági dogmát Subovits hiedgkúti kath. pap hiveinek kikirdette s őket e dogmára megeskette. — Mihajlovits zágrábi érsek 30,000 frtot adott husvét ajándéknak az ottani „Ferencz-József-egyetem” alapjára.

Közgazdasági értesítő.

Budapest, április 8.

Terményüzlet. A kínálat folyvást csekély, ellenben a vételkezd nagyobb, úgy hogy a tiszta buzáért 10—15 krral többet adtak. A forgalom mintegy 8000 vámmászát tett, a következő hivatalos följegyzés szerint:

B u z a tiszai 700 mázsa 79 fontos 7.65 kr; 1000 mázsa 81 fns 7.95; 1500 m. 82 fns és 83¹/₄ fns 8 frt; 2000 m. 85 fns 8.30 kr.

Rozs, árpa, tengeri és zabban kevés üzlet, változatlan árák.

Határidő-üzlet: B u z a tavaszra 8.—8.10.

Z a b tavaszra 2.79—2.80.

T e n g e r i máj.—jun. 4.88—4.90; elkelt 30,000 mázsa.

Magánjelentés szerint: b u z a elkelt 10,000 mázsa magyar és 15.—20,000 m. oláh és szerb, a magyar 15 krral feljebb. Sept.—októberre kevés eladás történt 6.40—6.50 krjával mázsánként.

T e n g e r i bánfai mintegy 25,000 mázsa máj.—jun. 5 krral feljebb 4.90—4.91 kr.

Z a b máj.—jun. 10,000 mérő 2.80 kr 50 b. fontja Gyórból.

Áru- és értéktözsde. Árukban bágyadt üzlet. Olaj 17¹/₂, kétszer finom. 18¹/₂, napraforgó olaj 21 frt.

Értéktözsde lanyha bécsi hírek folytán üzletelen. Jutalekjegy 77.75, bordézma 70.25.

Bankok: municipális 28.75, m. hitel 146.75—146.25, anglo 30.50.

Helyi bankok: tak. s hitel 50.

Egyéb értékek: molnárak s sütők 225, budai gyár-udvar 19, Athenaeum 244, pénztárjegy 1.67¹/₂.

Valuta s devise: Arany 5.27—5.30. Huszfrankos 9.—9.01. Ezüst 106—106.50.

Időjárás. Borult, esős. Hőmérték súlyedt +6.9°C. Eső volt Sopron, Trencsén, Ungvárt.

Nemzeti színház. Csütörtökön apr. 9-én — — — Pénteken apr. 10. (elsőszór) „Sziget a szárazon” s „Házi gyógyszer” és „Egyetlen leány” kis vigjátékok.

Várszínház. Csütörtökön „Nő uralom” vigj. 3 felv. Szigligetből. Pénteken „Alfonz ur” vigjáték.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak.

CSÁVOLSZKY LAJOS, felelős szerkesztő.

*

